

NOTRANJEC

Izhaja vsake sobote
in velja po pošti za celo leto
4 K, za pol leta 2 K. Posamezne
številke po 10 vin. Na naročbe
brez denarja se ne oziramo.
Uredništvo in upravnništvo je v
Ljubljani, Breg št. 12.

GLASILO
KMETSKE STRANKE NA NOTRANJSKEM.

Inserati
se računajo za celo stran 36 K,
za $\frac{1}{2}$ strani 25 K, za $\frac{1}{4}$ strani
18 K, za $\frac{1}{8}$ strani 9 K, za $\frac{1}{16}$
strani 5 K, $\frac{1}{32}$ strani 3 K. Pri
večkratni objavi primeren pe-
pust.

Notranjski naprednjaki!

Z današnjim listom stopa „Notranjec“ v svoj peti letnik. Štiri leta se že bori s skromnimi silami za ojačenje narodnega in stanovskega čuta notranjskega kmeta. Z golo roko se bori proti dobro oboroženemu nasprotniku. Le par vrlih mož ga s peresom podpira v tem boju, pa tudi število gmotnih podpornikov bi bilo lahko večje. „Notranjec“ bo zlahka storil svojo dolžnost, če ga boste notranjski naprednjaki dostojno podpirali.

Vsi se ozirajo v belo Ljubljano in tamošnja politična vodstva, in ker jim seveda ni vse prav, kar se tam godi ali bolje ne zgodi, — zabavljajo. Tem gospodom želimo, da sprevidijo, da treba sam z lastno močjo tudi kaj storiti. In kar je prvi pogoj: krajeven list, ki zastopa krajevene gospodarske in politične interese, nam je potreben. Zato ne le kritikovati, delajte in podpirajte list.

„Notranjec“ ostane i novem letu odločno naroden. Boj proti nemški vladi, boj proti nemški trgovini in hranilnici bomo vodili z vso brezobzirnostjo naprej. Naj nas zaplenjajo, kakor hočejo, da nas gmotno oškodujejo, mi bomo spravili resnico na dan. Kranjsko nemštvo nima domovinske pravice, zato pa Nemci ne smejo biti nesramni. Nemški most do Jadranskega morja naj bi šel tudi preko Notranjske! Prisegamo, da preko nas ne pojde, dokler smo živi.

„Notranjec“ ostane agraren. Gospodarske interese notranjskega kmeta hoče krepko zastopati. Delati hoče, da se zbudi duh samostojnosti po Notranjskem. Odločno napreden je bil in bode naš list. Komando duhovščine bo izpodnesla zavest, da je kmetski stan enakopraven, da duhovščina nima predpravil in ne sme vere zlorabljati v svoje umazane politične namene. Klerikalizem bomo pobijali in razganjali z vso silo.

Naši zunanji uspehi v letu 1908 so bili skromni, a naša misel je krepko napredovala. Boj z današnjim klerikalizmom je ves drug kot je bil boj pred kakimi 20 leti, ko se je govorilo o Notranjski kot napredni

trdnjavi. Sedaj treba solidneje zidati in sovraga globlje podkopavati! To delo bomo nadaljevali, dokler se v prah ne zvrne lažnjiva moč klerikalizma.

Politične vesti.

Učiteljski shod v Ljubljani se je vršil pretekli ponedeljek v „Mestnem domu.“ Shod je otvoril sedanji predsednik „Zaveze učiteljskih društev“ Lukež Jelenc, ki je v nagovoru povdarjal, da napredna stranka propada. Deželni poslanec Engelbert Gangl je v dolgem govoru skušal utemeljiti, da mora izstopiti učiteljstvo iz napredne stranke. Pozivljal je tovariše, naj odslej grejo med ljudstvo na kulturno-gospodarsko delo. Shod so nato pozdravili zastopniki izvenkranjskih učiteljskih organizacij in socijalni demokrat E. Kristan. Sprejeli sta se resoluciji, s katerima se je zahtevalo zboljšanje učiteljskih plač, dalje pa proglasilo, da ne pripada napredno učiteljstvo nobeni stranki. Resolucija o plačah je bila soglasno sprejeta. Za drugo resolucijo pa je glasovalo 15 moških učiteljev, proti šesterim. Nakar je predsednik konstatiral, da je izstop z ogromno večino sklenjen. Končno je spregovoril predsednik narodno-napredne stranke Ivan Hribar, izjavljajoč, da vsi naprednjaki s simpatijami zasledujejo vse učiteljske težnje, ter zanje store, kar je v njihovih močeh. Tako bodo delali tudi odslej četudi učiteljstvo izstopi iz stranke. Želi jim obilo uspeha v novem položaju, ter izrecno povdarja, da nikakor ne mara, da bi se uresničila njegova slutnja, da ta korak učiteljstvu ne bode koristil. Ganglov poziv naj gre učiteljstvo med ljudstvo, odobrava, dovoli si pa opomniti, da to ni nič novega. Po Hribarjevem stvarnem govoru se je shod zaključil. Zapustili smo ga z zavestjo, da se je storil prenačilen korak. Skoro vse učiteljstvo z dežele je bilo mnenja, da radi ponesrečenih kandidatur pozameznikov ne gre spravljati vsega učiteljstva v nevarne krize. V praksi ostane učiteljstvo na deželi tako, kakor je bilo doslej,

čeravno bi imelo več prilike se pritoževati, kakor ljubljansko učiteljstvo, kojemu se v političnem in tudi drugem oziru ne godi najslabje. Tudi političnega dela se bo moralo učiteljstvo nehote udeleževati, če bode hotelo imeti kaj veljave, in da pri tem političnem delu ne bo niti posredno, niti neposredno delalo za oslabitev napredne misli, o tem smo povsem prepričani.

Kranjska hranilnica prihaja na kant. Zdaj je odpovedala posojila, ki jih ima na Dunaju. Kakor je slišati, bo imela pri tem velike izgube. Dozdaj je dvignjenih iz „Kranjske hranilnice“ od 20. septembra 1908 20 milijonov kron. Pozor vsi tisti, ki imajo še hranilne vloge pri tem nemčurskem zavodu!

Slovenski poslanci so glasovali za pooblastilni zakon, da se podaljša trgovinska pogodba s Srbijo, glasovali so za nujnost predloga o aneksiji Bosne in Hercegovine, glasovali pa so tudi za proračunski provizorij! Skratka, glasovali so kakor pravi vladni mameluki! Vlada pa zdržuje še vedno ves ponemčevalni sistem na Slovenskem, vlada je imenovala pravkar renegata Belarja, pravo duševno revše, za tretjega deželnega šolskega nadzornika. Dr. Žitnik se v „Slovincu“ vsaja, na Dunaju pa leze pod mizo.

9. januarja začne zborovati kranjski deželni zbor. Švarcu in Korinskemu se bo posvetilo.

Idrijski gerent Zazula je svoj čas ponaredil podpise par idrijskih veljakov ter nam doposlal dopis, v katerem se je bičalo tudi naprednjake. Podpisi so bili dobro ponarejeni, kakor jih more falzificirati le kak rafiniran, v tem poslu izveden lump. Sedaj mu je občinski tajnik idrijski gosp. Julij Novak to javno očital, ker je sramota za Idrijo, da ima takega gerenta. Zazula je zato Novaka — odslovil iz občinske službe. Seveda je taka odslopitev protipostaven čin, ki nič ne velja. Gosp. Novak ima slej ko prej pravico do službenih prejemkov, in če si jih tožbeno doseže. Zazula bo občino spravil spet v veliko škodo. Odgovorni za vsa dejanja Zazule so katehet Oswald, dekan Arko in deželni odbornik Lampe, ki ga tirajo v nepostavnosti.

Naprednjaki! Skličite povsod shode proti vladi in Nemcem.

Dopisi.

Iz Žirov. Boj na vsej črti napovedujejo klerikalci vsem, kateri se brezpogojno ne klanjamo njim. Ni jim dosti, da snujejo politične organizacije, v koje lovijo ljudi brez svoje sodbe, od kojih so prvaki tako izobraženi, da nosijo svoje težko prislužene kronce v dar „zamaknjeni svetnici v Hotedršici,“ od koje potem

Listek.

Arhimandridova oporoka.

Roman iz Srbije. Spisal Josip Premk.

(Dalje.)

Dvignil se je kaludžer, s težko resnostjo v obrazu je prebral obtožbo. In pričelo se je izpraševanje, preiskovanje, zasliševanje, a vse je bilo za Germana slabo. Pisma, ki so prišla od bogvekod, so jasno pričala, da so travniki in gozdi vzeti tedanjim najemnikom in prodani brez vsakega dovoljenja.

Zopet se je dvignil vladika Plato, ki je imel ves čas, celi dve uri glavno besedo in pričel z globokim glasom:

„Slavno cerkveno sodišče! Zaprisežen sem govoriti resnico kot sem jo govoril, zaprisežen sem braniti pravico in kaznovati krivico. Da stoji mesto irmonaha Germana pred menoj najdražji prijatelj, ne mogel bi ravnati drugače, zakaj pravica je vedno le ista. Dognano je, da se je prodalo nekaj samostanskega posestva. Ker je German to storil, kar ne sme brez dovoljenja cerkvene oblasti nihče storiti, mu vzamem blagoslov, ki mu je bil podeljen ob vstopu v naš sveti red! Brez blagoslova pa nima nihče pravice, biti nadalje ud naše svete družbe, zato mu zapovedujem, da odloži tu pred nami kamilavko in zapusti potem ta sveti stan. Iz milosti naj svetno sodišče o njegovi krivdi ne izve, ker bi ga poslali celo v ječo. Ta milost naj mu bode, ker se drugih nepoštenosti ni slišalo

dozdaj o njem. German je izključen iz naše družbe, nima nikake pravice več bivati v monastiru, svobodna mu je pot v svet! Kdor se strinja z mojim predlogom, naj vstane!“

In zaropotali so zamolklo stoli, ker ni niti eden sodnikov obsedel, dvignili so se vsi — vsi resni, stroga pravičnost jim je sijala raz obrazov.

„Ali imate še kaj ugovarjati?“ je vprašal Plato Germana, ki je stal pred njim in samo krčil pesti.

„Cerkveno sodišče!“ je pričel German zamolklim glasom in oči so mu blestele kot dvoje razbeljenih kroglic. „Da bi se še nadalje zagovarjal, ni v moji volji, niti sedaj bi se ne, da mi ni pravica nad vse ljuba. Rad vržem raz sebe kamilavko, ki je itak znamenje goljufije in greha. Rad se ločim od vas, kakor se boste tudi vi ločili nekdanj od teh soban, katere posedate zdaj vsi onečašчени z največjimi nesramnostmi. Tebi pa Plato, ki si cvet vseh hudobij, ki te kolne Serafin tam v tisti pustinji, bi povedal lahko pač mnogo, a da bi z besedami, ki bi veljale tebi, ne oskrnil svojega poštenega jezika — molčim. Sedi poleg Klotilde v zlato zibelko — jaz in Serafin vaju bova zazibala!“

Dalje German ni mogel govoriti, ker ga je prijelo dvoje krepkih strežajev za ramo in mu velelo naprej. Kam, tega German ni znal. Vedel pa je, da je težko razžalil cerkveno sodišče in videl v duhu pred sabo malo jetniško celico, štiri zamazane stene, iz kojih dihajo vsi tihi vzdih, ki so se že porodili v njihovem tesnem objemu. A stopal je ponosno, niti najmanjše otožnosti ni bilo v njegovem obrazu.

pripovedujejo s solzami v očeh svete historije (neumnost teh ljudi je sploh brezmejna). Ni dosti, da organizirajo te revčke na zunaj, treba jih napraviti vsestransko fanatične tudi na znotraj. Zato izrabljajo do skrajnosti leco, spovednico in šolo. Ker je kaplan Perko že izbruhal iz sebe vse izrodke svoje plitve domišljije, zato je povabil na pomoč nekega bradača „kozla“ iz Škofje-loškega samostana, ki govori in napada poštene ljudi v cerkvi tako kakor pijane barabe v zakotni gostilni. Zvit je seveda toliko, da ne omenja z besedami oseb, samo opisuje tako, da vsi vedo na koga meri. Hinavsko lažljivo podlo to človeče se boji imenovati, ker ve, da bi ga potem dotičniki tirali pred sodnijo, ter mu jih dali po lažnjivem klepetcu, sploh ta družba ne upa nikjer odkrito nastopati, kakor sploh človek, ki ima slabo vest ter se boji resnice in pravice bolj kot majev sneg solnca. No mi smo tem farovškim kozličkom in petelinčkom vsekakor hvaležni, da delajo reklamo za nas. To je pokazala veselica na sv. Štefana večer v „Sok. domu“, pri koji je bilo toliko občinstva, da se je vse trlo, dasi je dvorana prostorna kot nobena druga v Žireh. Veselica je tako vsestransko ugodno uspela, da je nas vse presenetila. Bilo je najjasnejši protest proti napadom od strani nasprotnikov. Gosp. jurist Kavčič je v krepkih besedah orisal položaj boja med napredno idejo in temnim nazadnjaštvom v cerkvi, kjer bi se

imela oznanjati ljubezen, se neti razdor in prepri, tako da se mora to gnjusiti vsakemu poštemu človeku, najboljši odgovor na vse te napade bo, da se vsi razumni občani združimo v boj proti tej svojati na ta način, da delamo krepko in vztrajno za duševno in gospodarsko povzdigo nas vseh skupaj, poslužujmo se toraj pridno časnikov in knjig, vdeležujmo se predavanj, katera se vršijo v „Sok. domu“ vsako nedeljo popoldne, sploh nastopajmo povsod samozavestno in samostojno kot vzorni ljudje in kmalu bo zmanjkalo prostora za čakavstvo. V tej smeri je govorilo še več govornikov, občinstvo je z burnim aplavzom pozdravljalo vse te govornike. — Le vdarimo se prijatelji, boj je potreben, iz boja izhaja vedno novo krepkejše življenje, kdor se boja boji in v njem podleže, ni vreden da živi, tako nekako zahtevajo večni zakona, tudi trenje našega boja mora imeti kaj vspeha. Kjer ni boja, tam je mrtvilo in le veselo znamenje je to, da se bijemo med sabo. Čuje se, da se priredi tudi kmetijski poučen tečaj v Žireh, čas še ni določen, želeti je le kar najobilnejše udeležbe; kmetijsko-strokovnega pouka smo čez vse potrebni.

Kmet.

Za njim pa se je razlegal v dvorani porogljiv in prešeren smeh.

X.

Po planinah se je razprostrla lahna megla in kakor mehek orjaški plašč se je vila krog najvišjih vrhuncev in branila pogled v jasno nebo. A nad dolino je ležal mrzel čist zrak. Globoko, globoko doli se je vil blesteč trak, biserna rečica in hiše so se videle kakor majhne rjave kocke. Tam na nasprotni strani pa se je zopet dvigalo pogorje mogočno, visoko, brez življenja, le zapuščena ovčarska koliba se je vidla kot črna pikica sredi belega snega. Včasih se je dvignila iz doline vrana, poletela je v zrak, kakor da bi se plašila sivih glav planin, se je spustila zopet nizdol v dolino, kjer je bilo življenje in ni vladala smrt kot na planinah.

Serafin je sedel pri oknu, z obema rokama je podpiral glavo in zrl topo zamišljenim pogledom v nizavo. Zdelo se mu je, da je visoko, mnogo mnogo višje, kakor je bil resnično, tako visoko, da ga ne dosega življenje, tako visoko, da ne dospe do njega niti ena tolažilna misel, ki se more poroditi le v družbi v dolini, tam, kjer je doma veselje in ne teko solze. A on je ločen od tega veselja, ločen od krajev, kjer se smejejo ljudje, kjer je doma sreča — ločen in prikovan na mrzlo kamenje, na sive tisočletne skale, ki mu sesajo počasi, počasi srčno kri. In prišel bo čas, prišel bo tisti trenutek, ko bode izpita, izsesana zadnja kaplja, ko bode srce se vstavilo brez življenja, brez želja, brez upov, suho kakor so te tisočletne skale. Prišel

bo trenutek, ko mu bodo umahnile trepalnice, ko se mu bodo zaprle oči — nič posebnega se ne bo zgodilo, umrl bode človek in nikdo ne bo znal, kako in nikdo ne bo znal, kdaj, samo skale, te stare, tisočletne se bodo režale s satanskim nasmehom, a ostale bodo mirne, ne bodo zavzdihale nad smrtjo nesrečnika, le veter bo tulil in žvižgal čez brezdna in nesel zadnji vzdih umirajočega v dolino, da, tja v dolino, kjer je življenje, vrvenje in sreča, kjer sije dvoje žarečih oči, kjer trepetajo dvoje tako nežnih, sladkih ustnic, kjer bije tako dobro, ljubezni polno srce, ki bode morda zaplakalo, ko bode začutilo zadnji vzdih umirajočega v pustinji. Morda bode zabrenkal zvon, ki visi v zastarelih samostanskih linah, morda tudi ne — in ako zazvoni — prestrašile se bodo le vrane in pobegnile iz prepada. Ne jedno oko se ne bode zarosilo, ker dolina ne bode čula tožnega klenka, saj je tako globoko, da jo komaj dosega pogled in ne meni se za smrt, ki kraljuje v teh samostanskih planinah. Morda pa bodo krute skale gledale nemo le trpečega. In potekali bodo dnovi, potekala leta, mlado lice se bo zgubančilo, lasje osiveli in izsušilo se bode telo žalosti in obupa in samo kosti, obdane s suho, grapavo kožo bodo morda prirožljale po mnogih mnogih letih zopet v dolino. Samo kosti, samo mrtvaški obraz obdan z osivelimi, redkimi lasmi, s srebrno mršavo brado z vodenimi, napol slepimi očmi in suhe roke — samo kosti onemogle, odrevenele — preprežene z rumeno kožo bodo obupno iskale ljubezni.

Domače vesti.

Pevsko društvo „Postojna“ naznanja, da se vrše odslej redne pevske vaje vsak torek in petek od $\frac{1}{2}$ 8. do $\frac{1}{2}$ 9. ure zvečer v čitalniški sobi. Bratje pevci se pozivljajo, da se pridno udeležujejo pevskih vaj. Moči je dovolj na razpolago, tudi s tenoristi nismo več v zadregi, torej je treba le resnega dela in malo več marljivosti in zanimanja od strani bratov pevcev. Torej na delo in na svidenje pri pevskih vajah v novem letu 1909. Zdravo!

Za „Sokolski dom“ v Postojni so darovali: iz nabiralnika br. Jos. Kraigher-ja K 2·29, neimenovana igralka K 1·20, za prodani pipec 20 vin, ga. Ivanka Jurca nabrala v hotelu „Ribnik“ povodom njenega imendana K 5·30, g. Anton Mladič, sodnik daroval K 30 mesto odškodnine za stanovanje br. F. Kutinu, br. Slavoj Kraigher za Mirkotov ovratnik K 2— Vsem iskrena hvala. Bratje Sokoli, ne zabite „Sokolskega doma“ tudi v novem letu! Na zdar!

V Postojni se je uvedla stroga policijska ura, tako, da se morajo gostilne že ob deseti uri in hoteli že ob enajsti uri zapirati. Ker pa pride zadnji brzovlak šele ob enajsti uri in ako je kaj zamude celo šele ob pol dvanajsti uri zvečer, se bo najbrž izkazala ta naredba za prestrogo. Tujcem, ki dojdejo s tem vlakom, treba da si poiščejo prenočišče in si za želodec kaj preskrbe. Zato upravičeno nekateri ugovarjajo, da se s tem ukrepom ne pospešuje in olajšuje tujski promet.

Eden v imenu večih.

Vesela vest. V Šmarjeti na Koroškem so ustanovili podružnico sv. Cirila in Metoda. Pristopilo je lepo število članov, med njimi 3 ustanovniki. Živeli!

Glavno zalogo piva iz češke delniške pivovarne v Budjevicah je prevzel za Notranjsko gospod Emil pl. Garzarolli v Postojni. Prijatelje slavnoznanega češkega piva opozarjamo na današnji inserat našega lista.

Premestitev mesnice. Mesar g. Ant. Bernik se je preselil iz hiše g. M. Lavrenčič ter pričel z novim letom sekati meso v svoji novo in lično opravljeni mesnici v hiši g. Emil pl. Garzarollija. Opozarjamo na inserat v današnjem listu.

Prememba posesti. Karol grof Lanthieri v Vipavi je izročil vse svoje ohširno posestvo svoji hčeri Klementini baronici Löwezow ter se preselil iz Vipave v Furlanijo.

Rodoljubi iz Št. Petra in iz okolice so se tudi letos, kakor vže več let zaporedoma novoletnih voščil odkupili stem, da so darovali malo vsotico denarja v korist družbi sv. Cirila in Metoda.

Precej dolg nos so dobili oni pri županstvu v Št. Petru, ki so poslali občinskega slugo zaradi pasjega davka rubit in prodajat bika in prašiče v Radohovovas. Upor od nekaterih gospodinj, kakor že zadnjič povedano, se je prizadetim smatral kot veliko hudodelstvo, zato je hitel, kakor razmere kažejo, precej umobolni sluga z zatožbo do državnega pravdnštva, pozneje

tudi do c. kr. okrajnega glavarstva, da naj se dotične ženske kakor tudi možje ostro kaznujejo; posebno pa še Valentin Krašovec, ki je ljudstvo šuntal, osobito po vaseh, (kjer ga že davno ni bilo) v Hrastji in Selcah. Da je to zatožbo tudi županstvo po moči priporočilo, se že samo ob sebi ume. Preiskovalno sodišče kakor tudi okrajno glavarstvo je vzelo zatožbo na znanje, zaslišalo zatožence, tožnika in priče, uvedlo razpravo, konečno pa izreklo, da je dotični odpor nekaznjivo dejanje, ker ni znalo županstvo pri izterjatvi pasje takse pravilno postopati. Tako je županstvo v Št. Petru, ki si da že od nekaj kaj pametnega le s silo ali umetnim potom dopovedati, povzročilo sitnosti, delo in stroške, oblastem, občanom, slugi in sebi. Vse po „katoliško“ kaj ne gospodje!

Vinska kupčija na Vipavskem postala je poslednji čas živahnejša. Mnogo vina se je odposlalo na Češko in Zgornje Štajersko.

Vinske cene rastejo v Istriji, a tudi v drugih vinorodnih krajih bodo cene vinu poskočile.

Kmetško delavska posojilnica v Sp. Idriji, ki je pričela poslovati še le 29. novembra 1908. izkazuje ob zaključku leta vže kaj krasne vspehe.

Kmetško gospodarsko zadrugo ustanovili so na Planini pri Vipavi. Načelnik novi zadrugi je zaslužen in za napredek vneti g. Ivan Marc, posestnik na Planini, njega namestnik pa enako zaslužni mož g. Jože Marc iz Planine. Zadruga ima v kletih združenih kmetov 6000 hl najboljšega vipavskega vina, zato pa najtopleje priporočamo to zadrugo.

Meso so podražili za novo leto vipavski mesarji, zato pa pričakujemo kmetje, da bodo tudi nam dražje plačevali sedaj živino.

Iz Matenje vasi. Požar pri najhujši kraški burji, ne bi se mogel tako hitro razširiti, kakor se je razširil klub „Odvada“ v Matenjivasi. Člane stare in mlade, možke in ženske ima že v Rakitniku, Grobiščah, Prestrankn, Slavini, Postojni in celo v Orehku in Hruševju. Da se enotno postopa naj p. n. „Odvadovci“ upoštevajo sledeče: Vsak „Odvadovec“ ima Cirilmetodov žep (to je žep, katerega najmanj rabi za druge stvari) v katerega spravlja vinarje nabrane za družbo. Vsaka vas naj ima pa enega zanesljivega člana, kateri bi imel Cirilmetodov žep. Dolžnost tega člana bi bila prazniti žepke svojih sočlanov ter koncem mesece, nabrano svoto poslati v Cirilmetodovo vrečo v Matenjivasi. V tej vreči je danes že preko 20 K. Občutne škode nima pri tem nikdo, družba ima korist a uajvečjo korist ima pa član sam in zaslugo pri probuji našega naroda. Pri pobiranju globe je upoštevati, da ako član izpregovorjeno tujko prej popravi nego ga je drugi opozoril ne plača globe. Član brez klubovega znaka pa plača po 2 vin. globe namesto samo enega. Klubov znak je mali prapor — slovenska trobojnica. ter stane 20 vin. V krajih kjer se ti znaki ne dobijo naj se p. n. člani oziroma tisti, ki bi radi sodelovali. obrnejo na klub „Odvada“ v Matenjivasi, kateri rade

volje daje vsakojaka pojasnila ter ima tudi znake v zalogi. Narod sebi!

Iz Kovka nad Vipavo. Pri nas je nad 70 otrok, ki so ali brez pouka ali pa morajo nad uro hoda obiskovati sosednje šole. Skrajni čas je, da se tudi pri nas ustanovi samostalna šola.

Vinorejska zadruga na Vrhpolju pri Vipavi ustanovila se je dne 13. grudna 1908. V načelstvo so izvoljeni: gg. Alojzij Lavrenčič župan in trgovec, načelnik; Ivan Krečič, gostilničar in pos., nač. namestnik; Matej Kobalj, pos., Ivan Premru, pos., Fran Punčuh, nadučitelj, Anton Lozej, trtorejec vsi iz Vrhpolja in Janez Petrovčič, pos. iz Zavetnikov. Kletarski odsek obstoji iz nastopnih gg.: Anton Kodelja, pos. iz Dupelj, Josp. Trčelj, vin. veletržec in Anton Kobalj, pos. iz Sanabora. Zadruga ima v kletih združenih kmetov 4000 hl prav finega vina. Priporoča se vin. trgovcem in krčmarjem. Vina so pristna in izvrstna, cene nizke, postrežba točna in reelna.

Blagoslovljenje nove šole v Ložah pri Vipavi izvršilo se je v nedeljo dne 20. grudna 1908 ob veliki udeležbi domačega in tujega ljudstva. Novo šolsko poslopje v Ložah je jako praktično sezidano ter je najlepša enorazrednica v našem okraju.

V Košani je šolsko vodstvo priredilo dne 26. dec. krasno uspelo božičnico. Otroci so lepo peli, deklamovali in igrali. Posebno je ugajala vsem navzočim božična igra: „Jaslice“, ki so jo otroci prelepo igrali; zlasti žive slike so bile lepe. — Božičnica je obdarovala 287 otrok s pecivom, sadjem slaščicami ter 52 tudi z obleko bodisi celo ali deloma. — Da je bilo pa mogoče toliko otrok obdarovati, gre topla zahvala domačemu g. župniku, gosp. grofici Hohenvart ter starišem in učiteljstvu.

Košansko pevsko društvo ima svoj redni občni zbor v sredo dne 6. januarja ob 3. uri popoldne v društvenih prostorih. Člani se prav vljudno vabijo.

Košansko pevsko društvo, je izgubilo najvrlejšega odbornika-podpredsednika ter nenadomestljivega pevca-baritonista gosp. Antona Čiča, ki je odšel na novo službeno mesto v Postojno. Prepričani pa smo, da nas bode vrli gospod Čič še nadalje saj včasih podpiral s krasnim glasom ter z dobrim svetom, kličemo mu prisrčni „Na zdar!“

V Bohinju se bo v nedeljo 3. januarja otvorilo novo sankališče. Gotovo bo to nova privlačna sila, da bodo tujci tudi v zimskem času radi in mnogobrojno obiskovali naš romantični Bohinj.

Smrtna nesreča. V Sežani se je pripetila dne 19. dec. velika nesreča. Čevljarski mojster Ignacij Tončič je padel po stopnjicah tako nesrečno, da si je zlomil nogo in pretresel možgane. Kmalu nato je tudi izdihnil.

† **Dr. Ipavic.** Dne 20. grudna je umrl v Gradcu zdravnik dr. Benjamin Ipavic, slaven slovenski glasbenik. Njegove skladbe so našle navdušeni odmev po vsem slovanskem jugu. Med drugimi je skomponiral opero „Teharski plemiči“ in znano melodijo „Bodi zdrava

domovina.“ Bil je tudi vroč prijatelj učeče se mladine in častni član več akademskih društev. Pred štirimi meseci je umrl njegov brat dr. Gustav Ipavic, istotako znamenit slovenski glasbenik. Nepozabnemu rodoljubu in možu-vzorniku večen spomin!

Kmetska posojilnica ljubljanske okolice je upeljala lične hranilnike za dom. Posojilnica si obdrži ključek hranilnika, ki se odpira le v zavodu. Tedaj se pripisujejo iz hranilnika vzeti zneski v nalašč zato pripravljene hranilne knjižice. S hranilniki se osobito pri otrokih povzdigne smisel za štedljivost. Vsak najmanjši znesek se, kedar je veselje zato, shrani. Sčasoma se veliko nabere. Hranilniki Kmetske posojilnice so že zdaj zelo priljubljeni. Mnogo so jih vzeli stariši in jih darovali za božič otrokom.

Nemški trgovini z železnino v Ljubljani sta trgovini Schneider & Verovšek in Štefan Nagy.

Nov udarec s pestjo Slovincem v obraz. Vlada je imenovala ignoranta Belarja, najhujšega kazinota in sina Slovenca Belarja, ter nekega zagriznenega nemčurja Šravcerja za šolska nadzornika nemških šol na Kranjskem. Seveda bo država pitala nova gospoda z groši, ki jih je s svojo krvjo zaslužil Slovenec. Nekoč je lahko posel deželnega šolskega nadzornika opravljal samo eden. Sedaj pa, ko prede kranjskim hujskačem, je vlada njim na ljubo prizadjala nov udarec nam Slovincem v obraz. Žalostno je, da velja pri nas beseda hujskača dr. Egerja in želja histerične babure Line Krajter-Gale več nego blagor celokupnega naroda. Slovenski poslanci storite svojo dolžnost! Mi pa, ubogi Slovenci, pojdemo s podvojeno silo v boj proti najhujšemu nasprotniku — Nemcu!

Povod našemu gibanju za gospodarsko osamosvojitvev. Nemci ne spoštujejo našega jezika. Ne zdi se jim vredno, da bi se naučili oni in njih otroci slovenščine, pošiljajo jih v nam sovražne nemške šole. Nemci nam nasprotujejo, kjer morejo. Izsiljujejo od države nemške šole v slovenskih krajih in porabljujejo denar, nabran od pruskih in avstrijskih Nemcev, da bi nam vzeli vso pravico na naši zemlji. V Ptuju so naščuvali druhal na naše narodne gospe — v Ljubljani se je streljalo na nedolžne ljudi — v večmesečno ječo so kaznovani oni, od katerih se je jedva dokazalo, da so vzdignili kamen. Nemci izrivajo naše ljudi v tujino in nam jemljejo s pomočjo vlade boljši kruh v domovini.

Kdo je začel z bojkotom? Nemci sami. Že zdavnaj so izdali knjižico „Strogo zaupno.“ V njej so navedeni vsi nemčurski in nemški trgovci, h katerim smejo kranjski Nemci zahajati.

Nekaj iz sovražnega tabora. 29. decembra je bil v Ljubljani shod kranjskih Nemcev. Predsednik nemškega „folksrata“ (narodnega sveta) za Kranjsko dr. Eger je poročal obširno o političnem stanju na Kranjskem. Izvajal je, da mora postopanje Nemcev na Kranjskem biti strogo soglasno s politiko važnejših nemških strank v Avstriji. Posebno je povdarjal velikansko pridobitev Nemcev z otvoritvijo nemške gimnazije in z

imenovanjem nemških nadzornikov. Omenjal je, da Nemci niso dali povoda za bojkotno gibanje, ki ima le namen iztrgati „stari nemški bundesland Krain“ iz gospodarske in kulturne zveze s sosednimi Nemci in, da je to gibanje le priprava za jugoslovanski centrum, stremljenje Slovencev po stikih z jugoslovanskimi državami. Pri tem boju bodo kranjski Nemci dobili mogočno oporo v celokupnem nemškem narodu, ki si ne da zapreti poti k morju. Slednjič se je sprejela resolucija, na vlado, naj se z največjo energijo poslužuje postavnih sredstev, da privede kranjsko deželo do normalnih razmer. Nemške nesramnosti torej niso izučili dozdanji dogodki — vstrajajmo Slovenci, pogumno odločno naprej po načrtani poti iz dne 20. septembra. Ne pustimo se teptati! Sovražnik čuje!

Iz Zilske doline na Koroškem. Ker je učitelj Hrovat bil tako nepreviden, da si je zbral slovenske stariše in izjavil, da so Slovenci zdaj že zavedni, ker so ga dolžili, da je „Mirov“ dopisnik, je spodnjeziško učiteljsko društvo izključilo den „bindischen Hund“.

Škodoželjna fantazija, kali? Kdor je v preteklem času čital v „Domoljubu“ od Pivke poročila, se je lahko poučil, da ima dotični poročevalec preveč stopinj nadnormalno temperaturo. Da je pa tako domišljavo strasten, kakor kaže njegov izbruh v 52. številu „Domoljuba“ na strani 827, bi se od njega, posebno če je duhovnik, vendar ne pričakovalo. Poroča namreč, da biva v šentpeterski občini najzrelejši politik, kateri je, namesto, da bi šel sam, poslal k volitvi svojega vernega učenca, da se je v njegovem imenu iz priprostega moža, s tem, da ga je volil, ponorčeval i. t. d. Na koga leti ta sum, ni lahko razsoditi, ker vsakdo dvomi, da bi tak kazni vreden brezobzirnež v občini sploh bil. Za to bo prav, če se pride z imeni na dan, da se takim ljudem prikrečijo rožički; sicer verjamemo, da se dotičniku res v glavi blede.

Kdo preganja duhovnike? V nekem kraju na Vipavskem je že dolgo časa z vsemi dovoljenimi in nedovoljenimi sredstvi delal za takozvano „katoliško“ stvar župnik M. Dobil je sedaj drugo faro. Zato ga je prevzela huda skrb, kdo bo njegov naslednik. Smatra se namreč za edino sposobnega, da pase duše v tem kraju. Naslednik mu je imel postati duhovni tovariš iz drugega vipavskega kraja, znan kot dober in skrben dušen pastir, sicer pa seveda tudi klerikalnega mišljenja. Župniku M. pa njegov naslednik ni bil po volji. Zbral je občinske možakarje ter jim dal v podpis prošnjo na škofa, ki jo je sam sestavil, da odklanjajo onega duhovnika, ki je določen za njihovo faro. Bilo pa je že prepozno, kajti škof je imenovanje tedaj že izvršil. Župniku M. pa preganjanja še ni bilo dovolj; sestavil je poslanico na svojega naslednika, naj se prostovoljno odpove novemu mestu. Kakor čujemo se novi župnik noče udati intrigi svojega duhovskega tovariša. Ko beležimo ta zanimiv boj, se ne moremo odreči kritike, da postopanje priča o nezaslišanem terorizmu klerikalnih kričačev celo na duhovnike. Ljudje, katerim so verski

posli in dolžnosti deseta briga, se spravljajo na duhovne sobrate, ki se bolj posvečujejo dušnemu pastirstvu, kakor politični gonji. Zanimivo je tudi to, da je župniku M. škof pisal, da je prišla prošnja, da se novi župnik ne imenuje žal prepozno in da more zategadelj edino svetovati, naj se pritisne na novoimenovanca, da se sam odreče. Kakšen krik bi bil, če bi se naprednjaki glede kakega dušnega pastirja kaj upali zahtevati. Sicer pa delajte kakor hočete, ljudstvo je prepričano, da so najboljši duhovniki tisti, ki jih škof in zagrizenci preganjajo.

Dolgo in ostro zimo prorokujejo nam letos vremenski preroki. Po vremenskih znamenjih napoveduje se, da bode še meseca maja snežilo. Ker se je bati vsled hude in dolgotrajne zime v l. 1909. slabe vinske letine, so se pričeli v poslednjem času vinski veletrgovci v izdatni meri zalagati z vinom, kar povzroča, da vinske cene od dne do dne bolj rastejo.

Pet zapovedi bralcem „Notranjca“. 1. Ne kritiziraj preveč. Lažje je govoriti, kakor delati in nihče ni brez napak. 2. Dopisuj včasih. Tu umrje kaka znana oseba, tam se zgodi ta ali ona nesreča. Urednik pa ni vsegaveden. Dopisi naj bodo jedrnat. 3. Plačuj naročnino o pravem času. Nisi tako reven, da ne bi zmogel 7½ h na teden. 4. Razširjaj naš list. Ko bi vsak naročnik lista pridobil vsaj enega naročnika, bi se „Notranjec“ ne imel tako boriti za svoj gmotni položaj in bi lažje dosegel svoj smoter. 5. Ravnaj se po navodilih lista. Ne bodi Slovenec samo v besedi, temveč tudi v dejanju.

Narodno gospodarstvo.

V slovenski „Mestni hranilnici ljubljanski“ se je tekom 12 tednov vložilo čez 7 milijonov kron, in danes ima hranilnica vlog že čez 33 milijonov kron. Za varnost denarja jamči in je porok mestna občina ljubljanska z vsem premoženjem in z vso davčno močjo.

Podaljšanje carinske pogodbe s Srbijo. Srbska vlada je sporazumno z našo vlado začasno podaljšala rok za pogodbo do 31. marca 1909. Iz tega dejstva je videti, da hočeta državi vzdržati mir.

Upliv napajanja na mleko. Vodenkasta hrana mleko pomnoži, zato pa je isto bolj slabo. Slaba, nesnažna voda znižuje množino mleka, enako tudi voda, ki je preveč mrzla. Ako se voda za napajanje krav po zimi segreje do 20—25° C, upliva to kaj ugodno na mleko. Sploh pa bi voda pozimi za napajanje ne smela biti pod 10° C gorkote, sicer se lahko pojavijo vsled prehlajenja razne bolezni, kakor driska itd. Sicer pa lahko vidimo, kakšno pijačo živina sama bolj poželi. Ako ji prinesemo obojne naenkrat, mlačne in mrzle, pila bode po zimi raje mlačno, le ob poletni vročini izbrala si bode raje bolj hladno vodo.

Po svetu.

Strahovit potres v južni Italiji. Dne 28. grudna je razdejal potres, kakoršnih malo pomni človeški rod mesto Mesino na Siciliji. Porušilo se je skoraj vse mesto; morje je stopilo 300 m daleč na suho zemljo in uničilo vse kar nista razdejala potres in ogenj. Poročila pravljjo, da se je od 160.000 prebivalcev Mesine rešila jedva 12.000. Tudi Režjo di Kalabrija. Katanja, Sirakuse, Mileto in še mnogo mest in vasij je razdejal grozni potres. Povsod je mnogo mrtvih. Beda je nepopisna; ljudstvo pa je vse zbegano. Vsa Italija žaluje; v Rimu, Neapolju, Florenci in drugih mestih vise črne zastave. Darovi za ponesrečence se zbirajo po vsem kulturnem svetu.

Na bosansko-srbski meji so streljali srbski kmetje na avstrijsko orožniško patroljo. Ranili so enega orožnika. Nato sta orožnika streljala na Srhe in pri tem ubila dva kmeta iz okolice Zelenice. Baje so avstrijski vojaki prestopili tudi črnogorsko mejo. Srbija je vložila protest proti kršenju državne meje od strani avstrijskih vojakov.

Vojakom na bosansko-srbski meji se je poslalo za božične praznike iz vseh stranij monarhije veliko darov v vrednosti 170.000 K.

Ali je božično drevesce nemškega izvora? Pred kratkim sem čul razgovor o jaslicah in božičnem drevescu. Razpravljalci o tej temi so prišli končno do zaključka, da so jaslice nemškega izvora. Pri tej priliki sem se spomnil rajnega Levstika. Sedela sva leto pred njegovo boleznijo o Božiču v „Esterhacijevi“ kleti, kjer je sedaj g. Fabiana gostilna. Levstiku ni bilo prav, ko sem omenil, da je božično drevesce nemškega izvora. Najprej se je Levstik, kakor je bila njegova narava, zadrl v mé, potem, ko se mu je kri polegla, je prišel in prijazno na dolgo in široko razkladal in dokazoval, da je božično drevesce prava ruska, torej slovanska šega. Na Ruskem poznajo še od prastarih časov božično drevesce, ki ga imenujejo kratko jelka (smreka). Od pravoslavnih Rusov je prišla navada na evangeljske Pruse. Jaslice pa so pristen bavarski običaj in od Bavarcev se je ta navada zanesla na Slovensko. Tako je Levstik dokazal slovanski izvor božičnega drevesca.

Zverina v človeški podobi. V Paviji je 25letni Stefanini ubil svojo mater in 24letno sestro ter ranil dve mlajši sestri.

Lasten pes ga je izdal. V celjski okolici je bilo pred kratkim izvršenih več tatvin, ne da bi bili dobili tatu. Tat je imel seboj psa, ki ga je vselej opozoril, če je bilo kaj nevarnega. Pri zadnji tatvini so pa psa prijeli, dočim je tat zbežal. Dva orožnika sta šla nato za psom, ki sta ga morala spustiti z verige. Pes ju je peljal v okolico Vojnika, kjer so v podrta bajti dobili tatu v osebi 17letnega delavca Rudolfa Prevolnika, ki se sedaj že pokori za dobro zaklenjenimi durmi.

Velika riba. V Novemgradu v Dalmaciji so ujeli ribo, težko okoli 400 kg. Sama jetra so bila težka 60 kg. Riba je bila dolga 3½ m. Znanstveno ime ribe je: „Lexanchus griseus“. Riba spada v vrsto morskih psov. Sedaj se nahaja v Trstu.

Za kratek čas.

Praktičen nasvet za svinjorejce. Svinja ni hotela jesti, ker ji je bilo dolgčas v hlevu. Gospodar, (seveda Amerikanec) ji je zato postavil v hlev zrcalo. Svinja je iz nevoščljivosti žrla in se je v par tednih zredila.

Iz „Glasa Svobode.“

Reklama za fotografa. Gospa: „Napravite mi fotografijo brez retuširanja in olepšav! Mislim, da jo boste potem bolj ceno zaračunili!“ Fotograf: „Ravno nasprotno, milostna!“ Gospa: „Zakaj pa?“ Fotograf: „Če pride vaša fotografija brez retuša iz mojega ateljeja, izgubim najmanj sto naročnikov!“

Listnica upravištva.

Naročnina za Avstrijo znaša 4 K, naročnina za Italijo 6 K, naročnina za Ameriko znaša 2 dolarja. — Prosimo g. naročnike, da pošljejo naročnino za l. 1909 takoj.

Loterijske številke.

Dunaj, 24. decembra	30	5	51	23	21
Brno, 20. decembra	1	5	50	16	51

Ob svojem odhodu iz Gorenjih Ležech mi, žalibog, ni bilo možno, da bi se osebno poslovil od vseh svojih prijateljev, ki mi jih je naklonila usoda tekom mojega tamošnjega bivanja v nemalem številu.

Zato jim kličem vsem, zlasti še zbranim v krogu „Košanskega pevskega društva“ iskren

„Živeli!“

Anton Čič
žel. mojster v Postojni.

Oprav. štev. E 397/8
2.

Dražbeni oklic.

Vsled sklepa z dne 23. prosinca 1908 opravilna številka $\frac{E\ 397/8}{2}$ se prodajo 16. prosinca 1909 dopoldne ob 9. uri v Vrbici št. 16 na javni dražbi:

dva vola in dva prašiča.

Reči se smejo ogledati dne 16. prosinca 1909 v času med 8. in 9. uro dopoldne v Vrbici št. 16.

C. kr. okrajna sodnija Ilir. Bistrica, oddelek II., dne 23. grudna 1908.

Zastopnik

valjčnega mlina **Vinka Majdiča** iz Kranja
Slavoj Jenko ima zaloge za odjem na debelo
v Trnovem in Podgradu.

Trgovci: „Svoji k svojim.“

Oblastveno dovoljena pisarna (biró)

za upeljavo naprav v svrhu električne
razsvetljave in uporabe električnih sil,
priprav za merjenje in uravnavanje
električnega toka in vseh drugih v to stroko
spadajočih del. Načrti in proračuni brezplačno.

FRANC PILS, elektrotehnik v POSTOJNI.

Svoji k svojim!

Priporoča se častitemu občinstvu pri
nakupovanju

jesenskega in zimskega blaga
za ženske in moške obleke
ter drugih potrebščin

slovenska trgovina

pri **„Češniku“**
Ljubljana

Stritarjeve ulice o Lingarjeve ulice

Postrežba strogo poštena. Cene najnižje.

Kdor

hoče sebi in svojim otrokom odpraviti

kašelj

hripavost, nahod, oslovski kašelj, katar v grlu
naj kupi zdravniško priporočene

Kaiserjeve prsne karamele

s 3 smrekami.

--- 5500 notarsko priznanih izpričeval. ---

Zavitek 20 in 40 h.

Škatlja 80 h.

Dobivajo se v sledečih lekarnah: **J. Hus**, Vipava; **F. Bakarčič**,
Postojna; **A. Bohinc** in **U. Trnkóczy**, Ljubljana; **K. Andigajne**,
Novomesto; **D. Pirc**, Idrija.

Razpis.

Okrajni cestni odbor postojnski razpisuje službo
cestarja za deželno Reško cesto proti mesečni plači
po 36 K. — Prošnje je vložiti pri okrajnem cestnem
odboru v Postojni.

Nastop službe s 1. svečanom 1909.

Načelstvo.

Za svojo parno žago na Kranjskem iščem več dobro
izurjenih

gateristov

za polni jarem. Ponudbe z zahtevo plače naj se pošli-
ljajo pod šifro **D. H. 75** na upravništvo »Notranjca«.

Zelodčne kapljice proti napenjanju, pospešujejo slast do
jedi, krepe želodec, olajšujejo že-
lodčne bolečine, 1 steklenica 70 v., 6 steklenic 3 K 50 v.

Zelodčni prašek proti slabemu prebavljanju, zgagi itd. 1 K

Tinktura proti izpadanju las 1 steklenica z rab. navod. 1 K

Zobna in ustna voda 1 steklenica z rabilnim navodilom 1 K

Zobne kapljice proti zobobolji, 1 steklenica 40 v., 6 stekl. 1 K

Esenca za kurja očesa izkušeno sredstvo proti bradavicam,
kurjim očesom itd., 1 stekl. z rabilnim navodilom 70 v.

Golšne kapljice proti golši in debelemu vratu 1 stekl. 60 v.
priporoča

lekarna pri **Mariji Pomočnici** v Vipavi.

Trgovina s
špecerijskim blagom.

LJUBLJANA

A. ŠARABON

LJUBLJANA

priporoča svojo novourejeno

glavno zalogo rudninske vode.

Točna in solidna postrežba.

Na drobno in debelo!

Na drobno in debelo!

Velika pražarna za
kavo, mlin za dišave
z električnim obratom.

Zaloga brinja in sliv
za žganjekuho.

Cene zmerne! ≡
 ≡ Delo solidno!
 Postrežba točna! ≡

Franc Kraigher
 krojaški mojster v Ljubljani
 ≡≡ Kongresni trg 5 (Zvezda). ≡≡

Priporočam se za izdelovanje
oblek za gospode.
 Domače in inozemsko blago
 = imam vedno v zalogi. =

Češko pivo.

Prijateljem pristnega češkega piva, kakor tudi
 čislanim gg. hotelirjem in gostilničarjem na-
 znanjam, da sem prevzel za Notranjsko

**glavno zalogo češke delniške
 pivovarne v Budějovicah.**

Čislani odjemalci dobe iz moje velike zaloge
 vedno sveže pivo, koje bom dobival v po-
 letnem času v posebnih ledenih vzorcih. Zago-
 tavljam vsestransko točno in solidno postrežbo
 in se priporočam z velespoštovanjem

Emil pl. Garzarolli v Postojni.

Preselitev mesnice.

•••
 Naznanjam čislanemu občinstvu,
 da **bom pričel z novim
 letom sekati meso** v no-
 vonapravljeni in moderno oprav-
 ljeni mesnici **v hiši g. Emil
 pl. Garzarolli-ja v Po-
 stojni** in se vsem častitim
 odjemalcem najuljudneje pri-
 poročam

Anton Bernik.

Pozor! Kmetje! Pozor!

SVOJI K SVOJIM!

Popolnoma varno in najbolje naložite denar v

Kmečki posojilnici

— v LJUBLJANI —

(nasproti Figovca — v lastni hiši na Dunajski cesti).

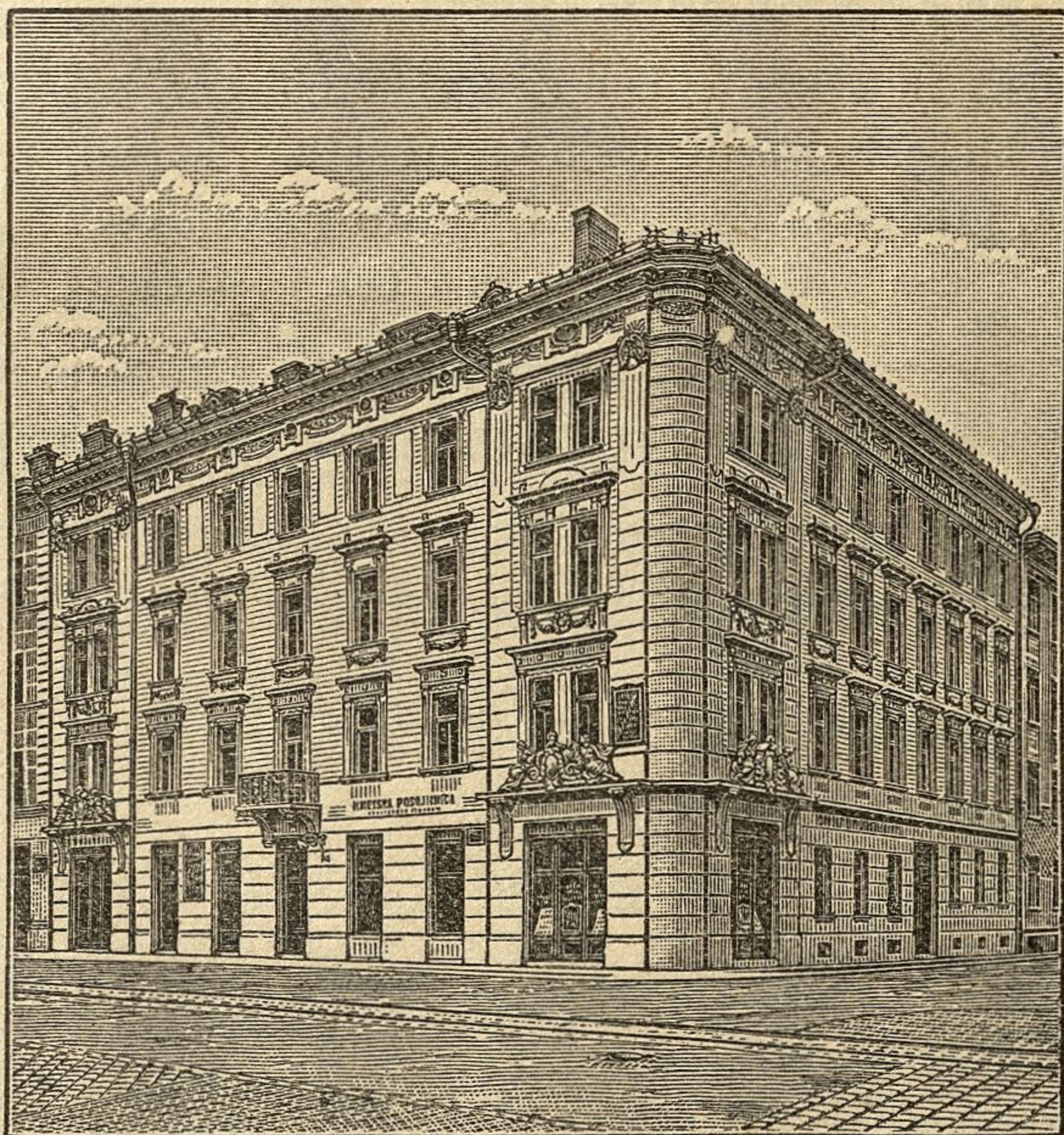
Kmečka posojilnica v Ljubljani pod-
 pira kmetovalce in je pravi kmečki
 denarni zavod.

Vloge se obrestujejo po 4 $\frac{1}{2}$ %

V kmečki posojilnici je naloženo že
 ➡ nad 15 milijonov kron. ➡

Rezervni zaklad čez K 300.000.

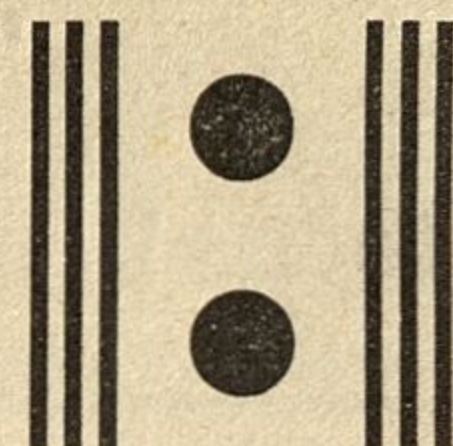
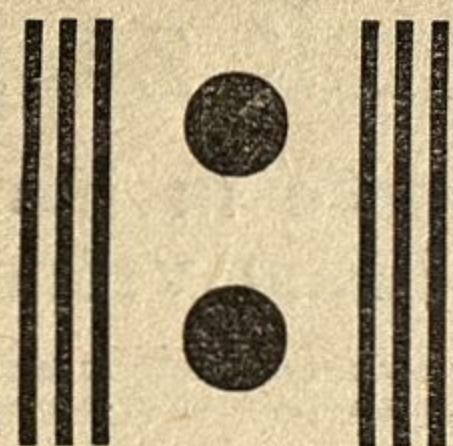
Za varnost pa še neomejeno jamči nad 3000 članov.
 Kmečka posojilnica je edin slovenski
 denarni zavod, ki je vpeljal hišne
 nabiralnike vlog.

Svoji k svojim, kmetje!

Svoji k svojim, kmetje!

Kmečka posojilnica sprejema hranilne knjižice drugih denarnih zavodov kot gotov denar.

Častitim svojim odjemalcem kakor vsem p. t. Notranjcem
Srečno veselo novo leto!

z udano pripombo, da izdelujem ter imam v zalogi
 trdnožgano postavno veliko opeko za zidanje, po-
 sebno pa trpežno, lepo izdelano strešno zarezano
 opeko „Folc“ kakor tudi navadno strešno opeko
 „Kavljar“. — Po naročilu vse druge vrste opek.

Priporočam se z vsem spoštovanjem

Karol Jelovšek, Vrhnika
 cesarski in kraljevi dvorni založnik opek.

Nova slovenska trgovina!
Lenasi & Gerkmán, Ljubljana.

Priporoča za pomlad in poletje: Najnovejše kamgarne in druga sukna za moške obleke. —
 Novosti raznega volnenega blaga za ženske obleke in bluze. Najrazličnejših vrst bastisti, sateni,
 kambriki. — Velika zaloga perilnega blaga, šifona, gradelna, blaga za rjuhe in platna vseh
 vrst. — Fine garniture, odeje, preproge in zavese. — Solidne cene in točna postrežba!

Svoji k svojim!

Svoji k svojim!

Svoji k svojim!

Notranjska posojilnica v Postojni

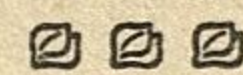
registrovana zadruga z omejenim poroštvom.

Posluje vsak torek in petek od 9.—12. ure
 — dopoludne. —

Obrestuje hranilne vloge po $4\frac{3}{4}\%$ od dne vloge do dne
 dviga brez odbitka rentnega davka, katerega plačuje sama.

Daje posojila proti vknjižbi po $5\frac{1}{2}\%$ in amortizaciji
 najmanj $\frac{1}{2}\%$, na osobni kredit po 6% .

Prošnje za posojila se sprejemajo le ob **torkih**,
 posojila se izplačujejo le ob **petkih**.